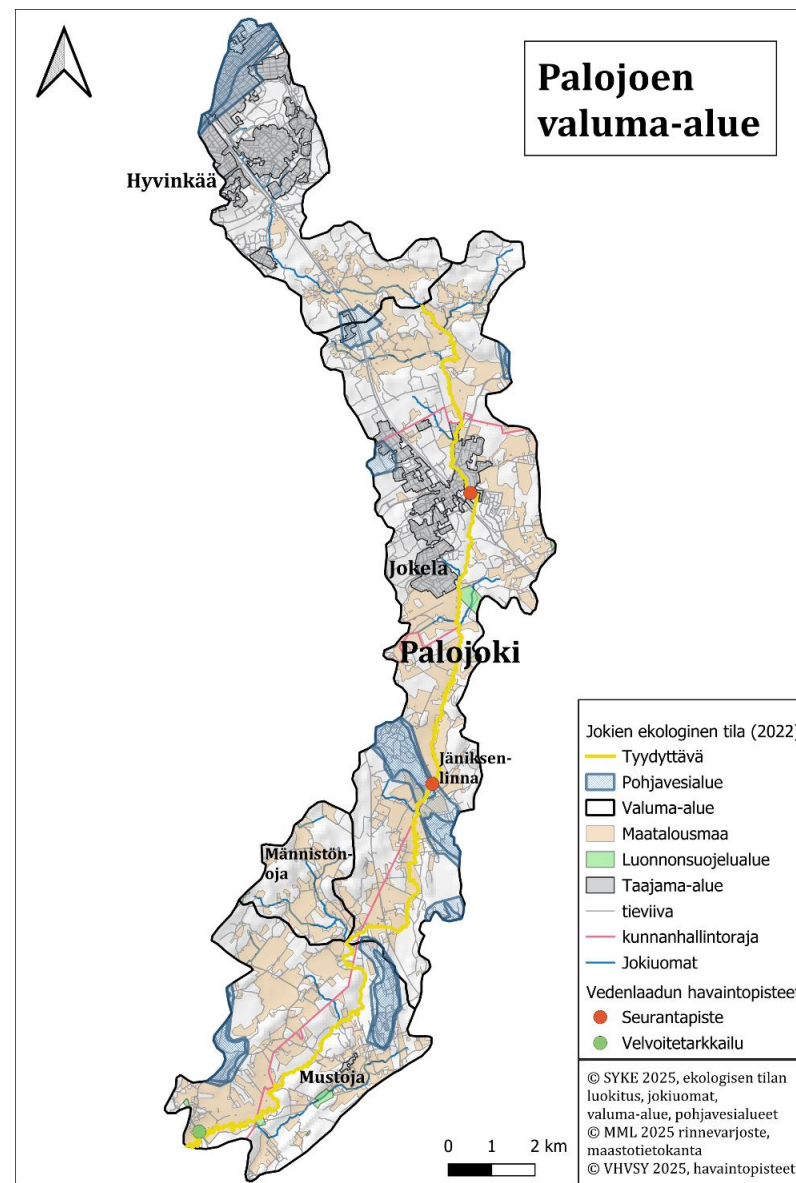

Palojoki

Palojoki (21.07) on tyypiltään pieni savimaiden joki, joka saa alkunsa Hyvinkäältä Martin ja Tehtaan alueen soilta. Yläjuoksultaan Palopurona tunnettu uoma kerää vesiä metsä- ja peltoalueilta ja jatkaa matkaansa kohti Tuusulan Jokelaa. Jäniksenlinnan pohjavesialueella pohjavettä purkautuu maanpinnalle useassa kohdassa jokivartta. Muita valuma-alueella sijaitsevia pohjavesialueita ovat Hyvinkään, Palopuron, Takojan, Palaneenmäen, Siippoon ja Palojoen pohjavesialueet (kuva 1). Hyvinkään pohjavesialuetta lukuun ottamatta ne kaikki ovat hyvässä kemiallisessa tilassa.

Palojoen uoma on hyvin monimuotoinen. Se kulkee välillä voimakkaasti meanderoiden syvissä jyrkkäreunaisissa kanjoneissa ja paikoittain alavilla peltoalueilla. Palojoen valuma-alue on kapea ja siinä ei ole järviä tasoittamassa virtaamaa, mikä tekee alavimmista alueista tulvaherkkiä. Osa valuma-alueen suo- ja metsäalueista on tehokkaasti ojitettu, mikä on nopeuttanut valumavesien kulkeutumista jokeen. Myös Hyvinkään ja Jokelan alueiden rakentaminen ja laajeneminen ovat äärevöittäneet virtaamia, kun hulevesiä huuhtoutuu aiempaa nopeammin päälystetyiltä alueilta ojiin ja jokeen.

Hyvinkäällä Yli-Anttilan lammessa sijaitsee Palojoen ainoa pato. Se on betonista rakennettu ylivirtauspato, jonka avulla on jokeen padottu uimalampi. Virtavesien hoitoyhdistys on rakentanut yhdessä maanomistajan kanssa padon yhteyteen tekokosken, joka toimii luonnonmukaisena kalatienä. Yhdistyksen vuonna 2019 tekemässä Palojoen virtavesi-inventoinnissa koski- ja virta-alueita kirjattiin yhteensä 36 kappaletta. Palojoen koskia ovat mm. Verstaankoski ja Juvankoski Hyvinkäällä sekä Työväentalonkoski, Ratasillankoski, ja Rannikonmäenkoski Tuusulassa. Palojoen alajuoksulla siihen yhtyvät Männistönoja, Uotinoja ja Mustoja, joiden alaosissa on säilynyt paikoin luonnontilaisia osuuksia. Valtakunnallisesti maisemallisia arvoja on etenkin Nurmijärven Palojoen kylän kohdalla, missä Palojoki yhdistyy Vantaanjokeen.

Kuva 1. Palojoen valuma-alue, vedenlaadun havaintopisteet ja vesistön ekologinen luokitus 3. vesienhoitokauden luokittelun mukaan.

Haasteita veden laadussa

Palojoen valuma-alue on kokonaisuudessaan 88 km² ja pituutta joella on 45 km. Joen valuma-alueesta lähes 50 % on metsää, 30 % on peltoa ja 20 % rakennettuja alueita. Valuma-alueesta noin 50 % on savimaita ja eroosioherkän maaperän suojaukseen tulisi kiinnittää huomiota koko valuma-alueella. Peltoviljelyn osuus joen kuljettamasta kokonaisfosforikuormasta on 74 % ja kokonaistyyppikuormasta 66 %.

Joen ekologinen tila on tyydyttävä. Biologisesti, erityisesti kalaston perusteella joen tila on hyvä, mutta veden fysikaalis-kemiallinen tila on välttävä korkean kokonaisfosforipitoisuuden perusteella. Palojoesta otetaan vesinäytteitä viisi kertaa vuodessa kahdelta havaintopaikalta: Jäniksenlinnasta sekä Palojoen kylän kohdalta ennen joen yhtymistä Vantaanjokeen. Lisäksi Jokelan kohdalta näytteitä otetaan kolmen vuoden välein.

Palojoen fosforipitoisuudet ovat Vantaanjoen vesistöalueen korkeimpia. Vuosien 2019–2025 kokonaisfosforipitoisuudet vaihtelivat 42–440 µg/l. Keskiarvo oli 109 µg/l, mikä viittaa välttävään ekologiseen tilaan. Joen alajuoksulla on havaittu korkeita liukoisen fosforin pitoisuuksia lähes joka vuosi. Kokonaistyyppipitoisuudet vaihtelivat 350–3 300 µg/l, keskipitoisuuden ollessa 1200 µg/l. Vuonna 2025 seurannassa ei havaittu poikkeuksellisen korkeita tyyppipitoisuuksia, joita joessa on toisinaan esiintynyt sateisina vuosina. Veden hygieeninen laatu on parantunut vähitellen.

Ajoittain jokeen on päässyt jätevesiä jätevedenpumppaamoilta, mikä heikentää veden hygieenistä laatua. Verkostoylivuotojen tyypillisin syy on suurten hule- ja vuotovesimäärien aiheuttama kapasiteettiylitys viemäriverkostossa tai jätevedenpumppaamolla. Pumppaamoiden toimintaa on pyritty parantamaan vuosien mittaan. Valumavesien

viivytys koko valuma-alueella on tärkeää, jotta hulevesitulvien aiheuttamaa verkostoylivuotojen riskiä pystytään vähentämään.

Palojoen valuma-alueelle on tehty Suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen yleissuunnitelma vuonna 2012. Suojavyöhyketarvetta vesistöjen varsien pelloilla todettiin olevan yhteensä lähes 46 kilometrin matkalla ja kosteikkoja ehdotettiin perustettavan 18 kohteeseen. Vain pieni osa suojavyöhyke- tai kosteikkokohteista on toteutettu. Parhaillaan käynnissä olevassa VHVSY:n Palojoki palaa -hankkeessa pyritään edistämään veden viivytystä koko valuma-alueella ja vähentämään tulvimista etenkin Tuusulan Terrisuon kohdalla sijaitsevalla peltoalueella (kuva 2).

Kuva 2. Palojoen pahin tulva-alue sijaitsee Tuusulassa.

Palojoen luonto ja virkistysmahdollisuudet

Palojoen valuma-alueella sijaitsee vain muutamia luonnonsuojelualueita. Jokelan alapuolelle on kaavailtu Palojoen rantametsän suojelualueutta Tuusulan kunnan maalle sekä Miilumäen purolaaksoon täydentämään jo olemassa olevaa Lepänojan yksityistä suojelualueutta. Mustojan lehtoalue ja jokilehdon suojelualue sijaitsevat alajuoksulla.

Palojoella on mahdollista meloa, mutta joen kapeus ja mutkaisuus sekä uomaan kaatuneet puut tekevät melomisesta ajoittain haastavaa (kuva 3). Joella ei ole yleisiä uimarantoja.

Kuva 3. Palojoen uomaa Tuusulan Jäniksenlinnassa.

Inventointeja ja mittavia kunnostuksia

Yhdistyksen jokitalkkarit inventoivat Palojoen uoman vuonna 2019, jolloin koski- ja virta-alueita merkittiin ylös yhteensä 37 kappaletta. Virtavesien hoitoyhdistys ry on istuttanut jokeen taimenia 2000-luvulla ja rakentanut taimenille kutusoraikkoja ja poikasalueita käytännössä joen jokaiseen koskeen. Palojoki oli ensimmäisiä Vantaanjoen vesistön alueita, joissa onnistuttiin luomaan luontaisesti lisääntyvä taimenkanta istuttamalla Ingarskilanjoen istutuskantaa. Puromaisen kokonsa ja mittavien kunnostusten vuoksi Palojoki on tänä päivänäkin yksi vesistöalueen merkittävimmistä taimenen lisääntymisalueista. Taimenia on havaittu koko joen matkalla ja sivu-uomissa Männistönojalla, Uotinojassa ja Mustojassa. Meritaimenia ei tiettävästi tavata säännöllisesti Jäniksenlinnan yläpuolisilla alueilla, mutta merivaelteisten kalojen nousu alueelle lienee vain ajan kysymys.

Kuva 4. Palojoen Juvankoski Hyvinkäällä kesällä 2019.

Lähteet:

Suomen ympäristökeskuksen WSFS-vesistömallijärjestelmä Vemala 2025, viitattu 2.1.2026

[Tuusulanjoen ja Palojoen vesistöalueet, Suojavyöhykkeiden ja kosteikkojen yleissuunnitelma](#). Vuorinen, E. ja Nyqvist, P. 2012. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportti 133/2012.

[Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu ja piilevät 2021](#). Vahtera, H. ja Männynsalo, J. 2022. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen raportti 14/2022.

[Vantaanjoen yhteistarkkailu - Vedenlaatu 2023](#). Vahtera, H. ja Männynsalo, J. 2024. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen raportti 14/2024.

[Vantaanjoen yhteistarkkailu. Vedenlaatu 2024](#). Vahtera, H., Männynsalo, J. ja Luodeslampi, P. 2025. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen raportti 16/2025.

[Vantaanjoen patohistoriikki](#), 2023. Lehto, R. & Tolvanen, O. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry.

[Virtavesi-inventoinnit Vantaanjoen vesistössä vuonna 2025](#). Lehto, R. & Tolvanen, O. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen raportti 26/2025.

[Virtavesi-inventoinnit Vantaanjoen vesistössä vuosina 2019 ja 2020](#). Hyrsky, M., Tolvanen, O., Clergeaud, J. ja Suomi, I-E. 2020. Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistyksen raportti 18/2020.

[Genetic structure of Finnish and Russian sea trout populations in the Gulf of Finland area](#). Koljonen, M-L, Janatuinen, A., Saura, A. & Koskiniemi, J. 2013. Working papers of the Finnish Game and Fisheries Institute 25/2013.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun
vesiensuojeluyhdistys ry